

Вогню ще ніхто не припиняв, а українці стали менше звертати увагу на волонтерські збори, перемикаються на «мирні плани». Це небезпечно

Днями користувачі Фейсбук активно поширювали емоційний допис очільника Благодійного фонду Сергія Притули. Українцям байдуже до подій на війні, волонтерських зборів – на тлі розмов про припинення вогню увага перемикається, а обсяги так необхідних фронту внесків падають, розповів він. Менше внесків – менше зброї, аптечок, техніки для Сил оборони, в той час як росіяни безперервно атакують, а напрямки – один гарячіший іншого.

Є побоювання, що очікування перемир'я зіграє з нами злий жарт. Настане воно чи ні, а ілюзія скорого миру вже шкодить. Коли головою людина в мирних планах, вона не сфокусована на боротьбі. А спокуса піддатися ілюзіям, розслабитися однаково може виникати як серед цивільних, що мали б продовжувати плести сітки, збирати дрони й донатити, так і серед бійців, втомлених від життя у постійній напруженості. Головне питання – чи можливо втриматися від ілюзій і не втратити зарано мобілізованість суспільства.

Відео дня

ЗБОРИ – ЯК НА ГОЙДАЛКАХ

«Людам пох@й.

ВІЙНА
 ВІДБУДОВА
 ПОЛІТИКА
 ЕКОНОМІКА
 ФАКТЧЕКИ
 СВІТ
 РЕГІОНИ
 ТИМЧАСОВО
 ОКУПОВАНИ
СУСПІЛЬСТВО
 КУЛЬТУРА
 ДІАСПОРА
 СПОРТ

Контакти
 Більше »

Збори, мавіки, фонд...»

Це мені сказав воїн одного з підрозділів аеророзвідки, який свого часу працював у фонді. Його риторика співпадає з реакцією людей на повідомлення у соцмережах про роботу фонду, про відгуки від військових тощо. Там російські военблогери жаліються, що на тлі розмов про припинення вогню у них збори падають. Так у нас дзеркальна ситуація», – такі слова Сергія Притули розійшлися мережею.

Гойдалки у зборах у фонді бачать протягом всіх трьох років вторгнення, пояснює він. «В контексті роботи фонду я не можу нарікати на якусь суттєву падіння донатів. За підсумками 2024 року ми показали результат практично ідентичний 2023-му, – говорить **волонтер і громадський діяч Притула**. – Та бувають періоди, коли ми помічаємо просідання по надходженнях».

Сергій Притула на виставці, присвяченій "народному супутнику", березень 2025. Фото зі сторінки Притули у Фейсбук

Це трапилось, до прикладу, в липні 2024 року, коли до блекаутів (що спричинило додаткові витрати людей на генератори, екофлоу тощо) додався жажливий ракетний удар по Охматдиту, розповідає засновник фонду. Тоді українці за кілька днів пожертвували сотні мільйонів гривень на допомогу лікарні. Очевидно, що за умов обмежених бюджетів багатьом вже просто фізично не вистачало коштів для донатів на мілітарні потреби.

Але бувають й інші приклади. Донати вирости у 8-10 разів за наступні кілька днів після розмови Трампа з Зеленським в Овальному кабінеті. «Це були вихідні, ще й з теплою погодою, а на вихідних донати традиційно надходять погано, – пригадує пан Сергій. – А тут я просто побачив, як СМС-банкінг сходить з розуму. І ми відзначили великий приріст у загальному підрахунку». Українців все те розізлило і вони вирішили ще більше підтримати Сили Оборони, робить висновок Притула.

«Тепер **розмови, що «ось зараз усе закінчиться» теж впливають на людей і вони вирішують: «А навіщо я буду донатити**, якщо завтра вже кінець (завтра чи за 30 днів)», – розповідає він.

Фонд Сергія Притули робить великі розгорнуті річні звіти. Окремо надходження у певні місяці подивитися не виходить. А от Фонд «Повернись живим» має на своєму сайті дуже зручну сторінку звітності. З його даних виходить, що українці протягом 3 років війни (беремо аналогічні періоди кожного року, у 2022-му рахуємо від початку вторгнення) донатили так:

З 24 лютого по 20 березня 2022 року зібрали понад 2 млрд 120 млн. Кількість пожертв – майже 365 тис., середній розмір донату – 5811 грн.

ВІЙНА
 ВІДБУДОВА
 ПОЛІТИКА
 ЕКОНОМІКА
 ФАКТЧЕКИ
 СВІТ
 РЕГІОНИ
 ТИМЧАСОВО
 ОКУПОВАНИ
 СУСПІЛЬСТВО
 КУЛЬТУРА
 ДІАСПОРА
 СПОРТ

Контакти
 Більше »

З 1 січня по 20 березня 2023 року – 826,5 млн, майже 405 тис. донаторів, 2041 грн в середньому на кожного.

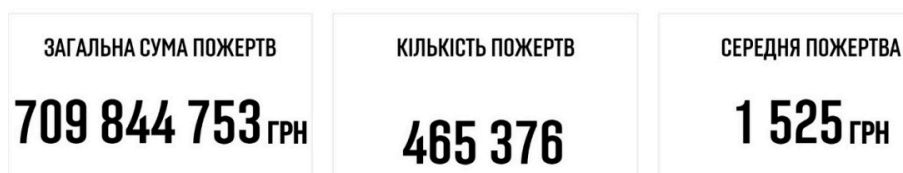
З 1 січня по 20 березня 2024 року – 580 млн, 215 тис. пожертв, у середньому – 2694 грн.

З 1 січня по 20 березня 2025-го українці задонатили майже 710 млн грн, взяли участь близько 465 тис. донаторів, середня жертва – 1525.

ЗВІТНІСТЬ ФОНДУ: НАДХОДЖЕННЯ

ФІЛЬТРИ

ДАНИ ВІДОБРАЖЕНІ ЗА ВИБРАНИЙ ПЕРІОД:
 ВІД 01.01.2025 ДО 20.03.2025

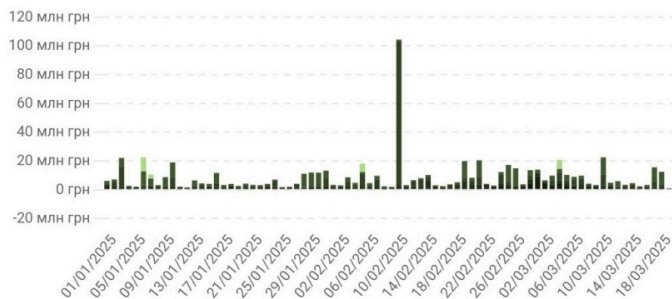

Станом на 20 березня 2025 року

ФІЛЬТРИ

Джерело:

- Card payment
- Monobank
- Oschad
- Privat
- PUMB
- Sense Bank
- Tascombank
- Ukreximbank
- UkrGasbank
- Universal
- Дарування
- Повернення коштів

Певна тенденція прослідковується: на початку вторгнення люди за 23 дні накидали рекордну суму. Далі обсяги зборів загалом зменшилися, а кількісні дані за аналогічні періоди різних років дійсно дуже «стрибають». Лиш кидається в очі, що на сьогодні розмір середнього донату дуже впав порівняно з попередніми роками (мабуть, був би ще нижчим, але протягом однієї доби у лютому фонд отримав відразу 100 млн грн, що покращило статистику).

«Кажу з власного досвіду, ще з 2014 року *ми, українці, найбільше реагуємо на дуже погані новини*, на шок, – говорить *Ірина Гук, директорка "БФ Лелека-Україна"*. – Ми кидаємося на допомогу, коли нам дуже страшно і дуже боляче, тому пік донатів, безсумнівно, був у 2022 році».

Яскравий приклад «реакційного» переказування пожертв – збір «на ядзерку», відкритий задля жарту співвласником Monobank Олегом Гороховським після відомої сварки в Овальному кабінеті. За неповну добу на банці було понад 27 млн грн (через два дні Гороховський відвідував, що переказав їх Сергію Стерненку на RUSORIZ). Хоча за звичайних умов якийсь підрозділ збирає 100-200 тисяч на авто чи Мавік тижнями, якщо не місяцями.

Чи впливає зараз на донати «оця вся трампівська епопея про завершення війни», як висловила пані Ірина? «Так, бо *ми настільки виснажені та змучені, що хочемо вірити в чудо*, – підтверджує вона спостереження Сергія Притули. – Але коли чуда не стається, ми знову беремося за голову».

ЗВИКЛИ ДО НАЙГІРШОГО, КИДАЄМОСЯ НА ІЛЮЗОРНЕ

ВІЙНА
 ВІДБУДОВА
 ПОЛІТИКА
 ЕКОНОМІКА
 ФАКТЧЕКИ
 СВІТ
 РЕГІОНИ
 ТИМЧАСОВО
 ОКУПОВАНИ
 СУСПІЛЬСТВО
 КУЛЬТУРА
 ДІАСПОРА
 СПОРТ

Контакти
 Більше »

Статистику надходжень можна пояснити просто: на четвертий рік великої війни наша психіка поступово пристосовується, каже Ірина Гук. Люди намагаються, як то кажуть, жити життя, тому менше віддають і більше витрачають на себе. І то йдеться про тих, хто взагалі заробляє достатньо для того, щоб мати змогу щось віддавати на благодійність, зауважує відома волонтерка.

«З одного боку, це дуже сумно, тому що загрози існуванню країни нікуди не поділися і не зменшилися, а з іншого – це природна, очікувана тенденція», – говорить вона.

Бійці отримали допомогу від "Лелека-Україна". Фото зі сторінки фонду у Фейсбук

Впродовж 2024 року Фонд «Повернись живим» відчував зниження активності донорів, розповідає **Олександра Гайворонська**, директорка департаменту розвитку та партнерств фонду. «Якщо у 2022 році головними нашими благодійниками були звичайні люди, то у 2024-му найбільше отримали від бізнесів – у співвідношенні 40/60», – каже вона. У цій статистиці лише грудень був винятком. Фонд запустив кампанію «Гей, малий», якою закликали людей перераховувати свою тисячу Зимової є-підтримки на допомогу Силам оборони. «Люди підхопили нашу ініціативу, за приблизними підрахунками завдяки цій програмі **на ПЖ пожертвували понад 50 млн грн за перший місяць дії програми**», – розповідає Гайворонська.

Такі хвилі зростання-спадання активності громадян – природне явище, погоджується **соціальний психолог, засновник проєкту «Як ти, брате?» Антон Семенов**. Треба не намагатися їх опанувати, а вибудувати системну роботу, яка буде стійка до тимчасових коливань, вважає він. «У себе у проєкті ми саме так і робимо: вибудовуємо довготривалу взаємодію як з організаціями-партнерами, так і з фізособами, які стають постійними членами нашої волонтерської спільноти (учасники щомісяця підтримують проєкт членським внеском)», – розповідає Семенов. Це дуже підстраховує на випадок, коли настає період активного «проживання життя», а не благодійництва.

Коли краундфандингова частина переживає чергові «гойдалки», **фонди значною мірою тримаються на довгостроковій співпраці з бізнесом**, говорить Гук. «Тобто на компаніях, які кажуть: «протягом року ми кожен місяць будемо перераховувати вам платіж у такому-то розмірі», – розповідає вона. – Я як ніколи ціную та дякую за неї, бо вона дозволяє планувати ефективні тривалі проєкти з підтримки Сил Оборони».

ВІЙНА
ВІДБУДОВА
ПОЛІТИКА
ЕКОНОМІКА
ФАКТЧЕКИ
СВІТ
РЕГІОНИ
ТИМЧАСОВО
ОКУПОВАНИ
СУСПІЛЬСТВО
КУЛЬТУРА
ДІАСПОРА
СПОРТ

Контакти
Більше »

Суттєвим фактором, який вплине на статистику пожег (але саме від бізнесів), **стане збільшення з 4 до 8% ліміту неоподаткованих благодійних внесків**, прогнозує Олександра Гайворонська. «Переконані, що цей крок дозволить підвищити рівень донеїтів від соціально-відповідальних бізнесів», – каже вона.

Але ілюзія скорого чи то припинення вогню, чи то закінчення війни, перемир'я (часто люди не вдаються у нюанси), одним словом, безпеки – шкідлива не тільки в контексті волонтерських зборів. Почуваючись однією ногою в мирному середовищі українці й різні життєві рішення приймають відповідно, і загрози все більше ігнорують. Інформаційна атмосфера тому дуже сприяє.

Наприклад, минулого тижня гендиректорка міжнародного аеропорту «Львів» імені Данила Галицького Тетяна Романовська сказала журналістці «Високого замку», що вже цієї весни в Україні може відновити роботу аеропорт у Львові. Мовляв, за оптимістичного сценарію (читаємо – у разі закінчення бойових дій) вже у квітні-травні, максимум влітку – відновляться польоти. Новину поширили десятки інформаційних платформ (Укрінформ нарахував близько 70 ресурсів), навіть вузько спеціалізовані видання на кшталт «Судово-юридичної газети» про це написали – настільки цікава тема. Потім на сторінці аеропорту у Фейсбуці з'явилося повідомлення, що ні про яке відновлення польотів не йдеться, та було пізно. Українці читали саме позитивний сигнал, а спростування побачили одиниці.

facebook

Увій

Міжнародний аеропорт "Львів"

2 д. · 6

Як і раніше ключовим фактором відновлення польотів цивільної авіації залишаєшся безпековий фактор.

Тому, в найближчий час, мова про відновлення польотів в Україні не йде.

Разом з тим важливим є утримання та збереження авіаційної інфраструктури та кваліфікації персоналу у належному стані...[більше](#)

Lena Lukach та 64 інші особи

65

10

«Величезна кількість усіх цих розмов (про перемир'я, – ред.) якраз і **створює у багатьох ті самі ілюзії і в Україні, і за кордоном**. Всі втомилися, і тому так стрімко поширюються мрії про «відкриття аеропортів», що людина, яка **начитається заголовків, раптом почувається так, ніби «все вже закінчилося**», днями написав у своїй колонці на tv.ua Андрій Клименко, керівник Інституту стратегічних чорноморських досліджень, головний редактор BlackSeaNews. «Нам треба нарешті зрозуміти, хто все ще має ілюзії, – якщо ми зупинимося і розслабимося, це не зупинить ворога. Це може тільки зупинити існування нас і нашої держави», – говорить Сергій Притула.

Ці ж настрої можуть охоплювати як пересічних громадян, так і тих, хто будує довготермінові плани, стратегії, укладає контракти, інвестує. І очікування деяких лідерів думок, блогерів та військових від передчасної «мирної ейфорії» досить тривожні. «Щойно настане довгострокове перемир'я в будь-якій формі, в один момент закінчатся «збори на армію», закінчатся замовлення на РЕБ, РЕР, дрони, ФПВ. Ось побачите, нікому нічого не буде потрібно. Країну захлиснуть інші соціально-економічні проблеми. А наш ворог продовжить виробляти зброю і наповнювати нею склади», – днями написав на своїй сторінці у Фейсбуці (її читають понад 50 тис. користувачів) голова ГО «Центр радіотехнологій» Сергій Бескrestнов (позивний «Флеш»).

Україна може просто знищити цим сама себе, говорив у нещодавньому інтерв'ю Радіо Свобода Кирило Верес, командир 20-го окремого полку безпілотних систем «К-2», Герой України. «Не захоплять нас. Ми самі собі найбільший ворог. Тому **на місці росіян я просто уклав би перемир'я і дав би нам півроку самим себе знищити**, а далі нас ще раз захопити».

ЯК ЗУПИНИТИ САМОЗАКОЛИСУВАННЯ

ВІЙНА
ВІДБУДОВА
ПОЛІТИКА
ЕКОНОМІКА
ФАКТЧЕКИ
СВІТ
РЕГІОНИ
ТИМЧАСОВО
ОКУПОВАНИ
СУСПІЛЬСТВО
КУЛЬТУРА
ДІАСПОРА
СПОРТ

Контакти
Більше »

«Якщо росіяни стоятимуть навколо Сум або під Києвом – тільки тоді знову всі прокинуться», – говорить Ірина Гук. «Однозначно треба щось із цим робити, бо ніяких реальних домовленостей немає, триває лише переговорний процес, нічого не закінчується, все лиш починається», – говорить **Ігор Соловей, керівник Центру стратегічних комунікацій**.

«Постійно наголошую – донат від фізичних осіб емоційний, він залежить від багатьох факторів, від інформаційного простору, від суспільних настроїв і того, про що говорять у вашій бульбашці», – каже Сергій Притула. Можливо, спробувати впливати на цей простір, настрої і бульбашки?

Комунікація з суспільством дуже важлива, визнає Ігор Соловей. Усім, хто поширює інформацію про обстановку на фронті, в політиці потрібно робити це, пам'ятаючи про пріоритети.

«Надмірний оптимізм – це така ж шкода, як і паніка, – каже він. – Кожному джерелу інформації слід пам'ятати про силу свого слова». А кожному українцю варто було б, за висловлюванням пана Ігоря, «тримати в холоді голову і серце», не вестися на паніку чи райдужні обіцянки. Але люди є люди. Вони виснажилися і схильні сподіватися на диво.

Не треба інформувати людей у стилі «все пропало», але з постійним меседжем, що не можна розслаблятися, бо ворог цим скористається, говорить **військовий психолог, військовослужбовець Андрій Козінчук**. «Що вірити Путіну – себе не поважати, – пояснює він. – Що виграш у війні – це не просто вигнати ворога, а й налаштувати внутрішні процеси у країні, щоб стало безпечно».

Хоча медіа й розповідають про ситуацію в країні всебічно, люди все одно виділяють з потоку новин те, у що хочуть вірити, зауважує Ігор Соловей. Якщо хочуть вірити в покращення, закінчення війни, то **в першу чергу знайдуть будь-яку новину, що підтвердить їхні надії**. «У потоці новин є ж і про львівський аеропорт, і про обстріли, втрати. Але на останнє людська психіка менше звертає уваги, це стало буденністю, а на новини на кшталт тої, що про відновлення польотів, – мозок реагує як на підтвердження своїх припущень», – пояснює експерт. Хоча тема відкриття неба над Україною в різних інтерпретаціях вигулькує час від часу вже не перший рік, а літати досі неможливо.

Є категорія людей, які об'єктивну інформацію просто не почують, говорить Андрій Козінчук. Людині дуже важливо контролювати своє життя, і коли вона це робити не може, намагається контролювати чуже, пояснює психолог. Умовно простіше аналізувати на свій лад поведінку Путіна з Трампом, аніж помиритися з власною дружиною після сварки. «Такі люди були і будуть, нічого надзвичайного тут нема. **Важливо, щоб не підвела критична маса українців**, – каже Козінчук. – Ми тримаємося не на більшості, а на активі, який рухає цей світ».

Саме цей відсоток людей розумітиме, що важливо продовжувати боротьбу за свою ідентичність і взагалі існування. «Якщо знайдуться голови, які посилатимуть їм ці меседжі, їх сприймуть обов'язково, – переконаний Козінчук. – Екзистенційні питання постали 11 років тому і відводити увагу від них не можна. Бо поки ті двоє домовляються про хокей, у нас люди гинуть».

Головне – говорити не порожніми лозунгами, а фактами, і надихати людей на боротьбу, вважає психолог. «Як військовий можу сказати: ми воюємо, поки в нас вірить наша нація, – говорить він. – Нам необхідне залучення всіх – ментально, фізично, матеріально. Не опускайте руки, люди, війна триває».

Тетяна Негода, Київ

Перше фото зі сторінки Leleka Foundation Ukraine у Facebook

